

XII FÒRUM OLÍMPIC

25

ANIVERSARI BARCELONA'92

26 - 27 / 10 / 2017

Seu / Sede / Venue **INEFC**

Fundació Barcelona Olímpica

ceosamaranch@fbolimpica.es / www.fundaciobarcelonaolimpica.es

Fundació Barcelona Olímpica @museuolimpicBCN#ForumOlimpic2017

Col·laboradors Institucionals:

Col·laboradors:

COMITE
INTERNATIONAL
OLYMPIQUE

Índex / Índice

- 1.- Presentació / *presentación*
- 2.- Comitè organitzador / *comité organizador*
  - 3.- Programa / *programa*
- 4.- Perfil dels ponents / *perfil de los ponentes*
  - 5.- Moderadors / *moderadores*
  - 6.- Conclusions / *conclusiones*
- 7.- La seu: l'INEFC / *la sede: el INEFC*
- 8.- Fotografies de l'acte / *fotografías del acto*

Fundació Barcelona Olímpica

© Alberto Aragón Pérez, 2017

1.- Presentació / *Presentación*

La Fundació Barcelona Olímpica – entre els patrons de la qual es troba l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, el Consejo Superior de Deportes [CSD] y el Comitè Olímpic Espanyol [COE] - organitza el XII Fòrum Olímpic, que té lloc a l'INEFC els dies 26 i 27 d'octubre del 2017.

La FBO, creada l'any 1993, té entre els seus objectius promocionar i investigar els valors culturals, ètics, esportius i de tota mena que emanin de l'ideari olímpic. Es per això que al 1995 vam iniciar un cicle de jornades en les quals, amb caràcter bianual, intentem aprofundir en diversos temes sempre relacionats amb l'esport o l'olimpisme. L'INEFC ha estat seu d'aquest esdeveniment anteriorment, els anys 2005, 2007 i 2009.

En aquesta dotzena edició del Fòrum Olímpic hem cregut convenient tractar el 25è Aniversari de Barcelona'92. 25 anys després d'aquests Jocs decisius, analitzarem temes com als reptes de futur del Moviment Olímpic i l'Agenda 2020, a més de l'herència que resta dels JJOO de 1992.

La Fundación Barcelona Olímpica – entre cuyos patrones se encuentran el Ayuntamiento de Barcelona, la Generalitat de Cataluña, el Consejo Superior de Deportes [CSD] y el Comité Olímpico Español [COE] – organiza el XII Fórum Olímpico, que tiene lugar en el INEFC los días 26 y 27 de octubre del 2017.

La FBO, creada en el año 1993, tiene entre sus objetivos promocionar e investigar los valores culturales, éticos, deportivos y de todo tipo que emanan del ideario olímpico. Es por ello que en 1995 iniciamos un ciclo de jornadas en las cuales, con carácter bianual, intentamos profundizar en diversos temas siempre relacionados con el deporte o el olimpismo. El INEFC ha sido sede de este evento anteriormente, los años 2005, 2007 y 2009.

En esta duodécima edición del Fórum Olímpico hemos creído conveniente tratar el 25º Aniversario de Barcelona'92. 25 años después de estos Juegos decisivos, analizaremos temas como los retos de futuro del Movimiento Olímpico y la Agenda 2020, además del legado que queda de los JJOO de 1992.

2.- Comitè Organitzador / *Comité Organizador*

- Patronat de la FBO / Patronato de la FBO:

President [Comissionat d'Esports]	Sr. David Escudé i Rodríguez
Vicepresident [Comité Olímpico Español]	Sr. Alejandro Blanco Bravo
Vicepresident [Generalitat]	Sr. Gerard Martí Figueras i Albà
Vocal	Sr. Josep Miquel Abad i Silvestre
Vocal	Sra. Maria Teresa Samaranch i Salisachs
Vocal	Sr. Pere Miró i Sellarés
Vocal	Sr. Josep Lluís Vilaseca i Guasch

- Comitè Organitzador / *Comité Organizador*:

Institut Barcelona Esports/Ajuntament Barcelona	Sr. Gabriel Arranz i Herrero
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	Sr. Pere Manuel i Gutiérrez i Sra. M. Elena Gil i González
Comité Olímpico Español	Sr. Joan Garrigós i Toro
Secretaria General de l'Esport	Sr. Santiago Siquier i Fadó
Diputació de Barcelona	Sra. Mercè Gradaille i Vilar
Unió de Federacions Esportives de Catalunya	Sr. Jordi Sans i Juan
Fundació Barcelona Olímpica	Sr. Juli Pernas i López, Sr. Alberto Aragón Pérez i Sr. Joan Manel Surroca i Carmona

- Fundació Barcelona Olímpica:

Juli Pernas, Núria Pérez, Ibone Lallana, Vàngelis Villar, Cristian Herrera, Salomé Clavijo, Raül Vázquez, Josep Lluís Moreno, Anabel Campos i Alberto Aragón Pérez

3.- Programa

Dijous 26 d'octubre / Jueves 26 de octubre / Thursday October 26th

Reptes del Moviment Olímpic / Retos del Movimiento Olímpico / The Olympic Movement's Challenges

10.30 / 11.00	Benvinguda / Bienvenida / Welcome		Debat / Debate / Discussion
11.00 / 11.45	Ponència / Ponencia / Lecture El CIO i l'Agenda 2020 / El COI y la Agenda 2020 / The IOC and Agenda 2020 Pere Miró (CIO / COI / IOC)	15.00 / 16.15	Jocs i Ciutat, Barcelona'92: Llegat i impacte urbà / Juegos y Ciudad, Barcelona'92: Legado e impacto urbano / Olympic Games and City, Barcelona'92: Legacy and urban impact Enric Truñó (Regidor d'Esports i Jocs Olímpics) Lluís Millet (COOB'92)
11.45 / 12.00	Coffee break		Taula rodona / Mesa redonda / Roundtable
12.00 / 13.00	Ponència / Ponencia / Lecture Ciutats olímpiques després de l'Agenda 2020 / Ciudades olímpicas tras la Agenda 2020 / Olympic Cities after Agenda 2020 Washington Fajardo (Rio 2016)	16.15 / 17.15	Ciutats olímpiques després de Barcelona'92 / Ciudades olímpicas tras Barcelona'92 / Olympic cities after Barcelona'92 Anders Lindstad (Lillehammer'94) Kostas Georgiadis (Atenes'04 / Athens'04) Simon Cooper (Londres'12 / London'12)

Divendres 27 d'octubre / Viernes 27 de octubre / Friday October 27th

Herència de Barcelona'92 / Herencia de Barcelona'92 / Legacy of Barcelona'92

10.00 / 11.00	Taula rodona / Mesa redonda / Roundtable Gestió actual de les subseus del 92 / Gestión actual de las subsedes del 92 / Current management of the 1992 subsites Arseni da Palma (Canal de Castelldefels) Miquel Noguer (alcalde Banyoles / Mayor of Banyoles) Daniel Nart (regidor Terrassa / councilor of Terrassa)	12.00 / 12.45	Ponència / Ponencia / Lecture Els Jocs Paralímpics del 92 / Los Juegos Paralímpicos del 92 / The 1992 Paralympic Games Miquel Sagarra (CPI / IPC)
11.00 / 11.45	Ponència / Ponencia / Lecture Llegat immaterial: turisme / Legado inmaterial: turismo / Intangible legacy: tourism Carles Murillo (professor UPF / UPF teacher)	12.45 / 13.45	Taula rodona / Mesa redonda / Roundtable Pla ADO: reptes de futur / Plan ADO: retos de futuro / ADO Plan: feedback and future challenges Jordi Sans (UFEC i medallista / medalist 1992) Carolina Pascual (medallista / medalist 1992) Ricardo Leiva (COE)
11.45 / 12.00	Coffee break	13.45 / 14.00	Cloenda / Clausura / Closing

4.- Perfil dels ponents / *Perfil de los ponentes*

– PERE MIRÓ SELLARÉS. Director Adjunt del Comitè Olímpic Internacional. / *Director Adjunto del Comité Olímpico Internacional.*

Nascut a Manresa, és llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport per l'INEFC. Fins 1977 Pere va ser nedador i jugador de waterpolo a la Lliga Espanyola. Ha estat professor del centre a Barcelona i, posteriorment, director de l'INEFC. Ha estat també regidor de l'ajuntament de Barcelona entre 1987 i 1988. Des de l'any 1988, va treballar al COOB'92 com a subdirector esportiu i, posteriorment, subdirector general d'operacions. Després de Barcelona'92, va començar a treballar per al Comitè Olímpic Internacional. Joan Antoni Samaranch ho va anomenar director de relacions amb comitès olímpics nacionals i de Solidaritat Olímpica. Recentment, sota la presidència de Thomas Bach, ha estat elevat al seu càrrec actual.

Nacido en Manresa, es licenciado en Ciencias de la Actividad Física y el Deporte por el INEFC. Hasta 1977 Pere fue nadador y jugador de waterpolo en la Liga Española. Ha sido profesor del centro en Barcelona y, posteriormente, director del INEFC. Ha sido también concejal del ayuntamiento de Barcelona entre 1987 y 1988. Desde el año 1988, trabajó en el COOB'92 como subdirector deportivo y, posteriormente, subdirector general de operaciones. Después de Barcelona'92, comenzó a trabajar para el Comité Olímpico Internacional. Juan Antonio Samaranch lo nombró director de relaciones con comités olímpicos nacionales y de Solidaridad Olímpica. Recientemente, bajo la presidencia de Thomas Bach, ha sido promovido a su actual cargo.

– WASHINGTON FAJARDO. Arquitecte i urbanista de l'ajuntament de Rio de Janeiro [2009-2016]. / *Arquitecto y urbanista del ayuntamiento de Río de Janeiro [2009-2016].*

Després d'estudiar Arquitectura a la Universidade Federal do Rio de Janeiro, fou president del Instituto Rio Patrimônio da Humanidade i ha desenvolupat projectes urbanístics a diferents ciutats brasileres. Ha estat assessor dins de l'àrea municipal d'urbanisme durant el període de preparació i organització dels JJOO de 2016. Fajardo va crear el mecanisme legal responsable de finançar la renovació d'edificis històrics en la regeneració del Port de Rio. Va crear una política pública inèdita per a la rehabilitació de propietats privades històriques. Escriu als diaris 'O Globo' i 'El País Brasil' sobre qüestions de ciutat i arquitectura.

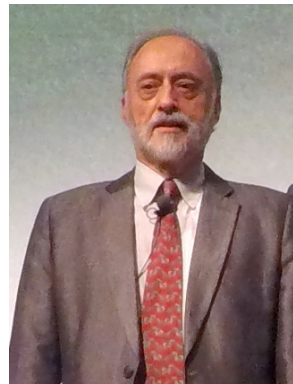
Tras estudiar Arquitectura en la Universidade Federal do Rio de Janeiro, fue presidente del Instituto Rio Patrimônio da Humanidade y ha desarrollado proyectos urbanísticos en diferentes ciudades brasileñas. Ha sido asesor dentro del área municipal de urbanismo durante el periodo de preparación y organización de los Juegos de 2016. Fajardo creó el mecanismo legal responsable de financiar la renovación de edificios históricos para la regeneración del Puerto de Rio. Creó una política pública inédita para la rehabilitación de propiedades privadas históricas. Escribe en los diarios 'O Globo' y 'El País Brasil' sobre cuestiones de ciudad y arquitectura.

– ENRIC TRUÑÓ LAGARES. Regidor d'Esports de Barcelona durant la candidatura i organització de Barcelona'92. / *Concejal de Deportes de Barcelona durante la candidatura y organización de Barcelona'92.*

Va estudiar ingeniería química. Degut a la seva vinculació amb l'oposició antifranquista, fou triat regidor a les eleccions de 1979. Va ser el regidor d'Esports de l'ajuntament de Barcelona [1981-1995] i, com tal va assumir, la responsabilitat de ser el regidor de Jocs Olímpics i la representació al Consell Rector de la Candidatura de Barcelona, del Comitè Executiu i de la Comissió Permanent del COOB'92. Va ser president de Barcelona Promoció SA i membre del consell d'administració de l' Holding Olímpic SA.

Estudió ingeniería química. Debido a su vinculación con la oposición antifranquista, fue elegido concejal en las elecciones de 1979. Fue el concejal de Deportes del ayuntamiento de Barcelona [1981-1995] y como tal asumió la responsabilidad de ser el concejal de Juegos Olímpicos y la representación al Consejo Rector de la Candidatura de Barcelona, del Comité Ejecutivo y de la Comisión Permanente del COOB'92. Fue presidente de Barcelona Promoción SA y miembro del consejo de administración de Holding Olímpico SA.

– LLUÍS MILLET SERRA. Arquitecte, urbanista i director d'Infraestructures del COOB'92. / *Arquitecto, urbanista y director de Infraestructuras del COOB'92.*

Arquitecte especialista en urbanisme, llicenciat l'any 1967. Va ser director de l'Àrea d'Infraestructura i Urbanisme de la Candidatura Olímpica de Barcelona'92 [1983-1986]. Posteriorment va passar a ser director de la divisió d'Infraestructures del COOB'92 [1986-1992]. Després dels JJOO es va incorporar com a director general de Museus i Biblioteques de l'ajuntament de Barcelona. Actualment és president del despatx Millet, Biosca i Associats SLP, empresa de serveis d'arquitectura que ha col·laborat amb les candidatures olímpiques de Madrid 2012, Sevilla 2008 i Rio 2004; i els d'Hivern Jaca 2010. També amb el Campionat del Món de Natació de Barcelona 2003 i els Jocs Mediterranis d'Almeria 2005.

Arquitecto especialista en urbanismo, se licenció en 1967. Fue director del Área de Infraestructura y Urbanismo de la Candidatura Olímpica de Barcelona'92 [1983-1986]. Posteriormente pasó a ser director de la división de Infraestructuras del COOB'92 [1986-1992]. Tras los JJOO se incorporó como director general de Museos y Bibliotecas del ayuntamiento de Barcelona. Actualmente es presidente del despacho Millet, Biosca i Associats SLP, empresa de servicios de arquitectura que ha colaborado con las candidaturas olímpicas de Madrid 2012, Sevilla 2008 y Río 2004; y la de Invierno Jaca 2010. También con el Mundial de Natación de Barcelona 2003 y los Juegos Mediterráneos de Almería 2005.

– SIMON COOPER. Director d'Esports de l'ajuntament de Londres. / *Director de Deportes del ayuntamiento de Londres.*

Cooper és un antic funcionari públic i va treballar per a diversos departaments governamentals. Dirigeix l'àrea d'Esport de la Greater London Authority des de 2008. Ha creat el Fons de Llegat esportiu de l'alcalde de Londres, que és la contribució de l'alcalde per desenvolupar el llegat esportiu dels Jocs de 2012. Des de aleshores, el fons ha invertit milions de lliures esterlines en projectes esportius de base a Londres. També lidera el treball en l'esdeveniment esportiu principal per l'ajuntament de Londres. Ha estat implicat amb molts esdeveniments esportius importants a Londres des de 2012. Cooper és membre del comitè executiu de la Unió Mundial de Ciutats Olímpiques.

Cooper es un antiguo funcionario público y trabajó para varios departamentos gubernamentales. Dirige el área de Deporte de la Greater London Authority desde 2008. Ha creado el Fondo de Legado deportivo del alcalde de Londres, que es la contribución del alcalde para desarrollar el legado deportivo de los JJOO de 2012. Desde entonces, el Fondo ha invertido millones de libras en proyectos deportivos de base en Londres. También lidera el trabajo en el evento deportivo principal para el ayuntamiento de Londres. Ha estado implicado con muchos acontecimientos deportivos importantes en Londres desde 2012. Cooper es miembro del comité ejecutivo de la Unión Mundial de Ciudades Olímpicas.

– ANDERS LINDSTAD. Professor de Ciències Aplicades de l'Inland Norway University. / *Profesor de Ciencias Aplicadas de la Inland Norway University.*

Quan era estudiant del Lillehammer University College, Lindstad va treballar per als JJOO d'Hivern de Lillehammer'94 com a voluntari. Va ser director de projectes al Lillehammer University College començant una nova llicenciatura en Gestió Esportiva amb motiu dels JJOO d'Hivern de la Joventut de 2016. Va treballar en un projecte de localització de llegats abans i durant els JJOO de la Joventut de 2016 amb l'objectiu d'identificar, controlar i compartir les moltes iniciatives relacionades amb els Jocs, esperant-se lliurar llegats per a joves regionals i nacionals. Actualment, condueix la creació del Centre d'Estudis Olímpics de Lillehammer.

Quando era estudiante del Inland Norway University, Lindstad trabajó para los JJOO de Invierno de Lillehammer'94 como voluntario. Fue director de proyectos en el Lillehammer University College comenzando una nueva licenciatura en Gestión Deportiva con motivo de los JJOO de Invierno de la Juventud de 2016. Trabajó en un proyecto de localización de legados antes y durante los JJOO de la Juventud de 2016 con el objetivo de identificar, controlar y compartir las muchas iniciativas relacionadas con los Juegos, esperando entregar legados para jóvenes regionales y nacionales. Actualmente, gestiona la creación del Centro de Estudios Olímpicos de Lillehammer.

– KOSTAS GEORGIADIS. Professor de Gestió i Organització Esportiva de la Universitat del Peloponès i degà de l'Acadèmia Olímpica Internacional. / *Profesor de Gestión y Organización Deportiva de la Universidad del Peloponeso y decano de la Academia Olímpica Internacional.*

Georgiadis és doctor en Ciències de l'Esport per la Johannes Gutenberg Universität de Mainz. Els seus interessos acadèmics estan en l'educació olímpica i en la història i el renaixement dels JJOO, a més dels aspectes socials, polítics i culturals d'aquests. És degà de l'Acadèmia Olímpica Internacional, amb seu a Olímpia, des de 1990. Actualment és vici-rector de la Universitat del Peloponès, on és professor titular. Des de 2000, és membre de la Comissió de Cultura i Educació Olímpica de la COI. Durant l'organització dels Jocs de 2004, va ser membre de la junta executiva del Comitè Organitzador d'Atenes 2004.

Georgiadis es doctor en Ciencias del Deporte por la Johannes Gutenberg Universität de Mainz. Sus intereses académicos están en la educación olímpica y en la historia y el renacimiento de los JJOO, además de los aspectos sociales, políticos y culturales de éstos. Es decano de la Academia Olímpica Internacional, con sede en Olimpia, desde 1990. Actualmente es vicerrector de la Universidad del Peloponeso, en donde es profesor titular. Desde 2000, es miembro de la Comisión de Cultura y Educación Olímpica de la COI. Durante la organización de los JJOO de 2004, fue miembro de la junta ejecutiva del Comité Organizador de Atenas 2004.

– ARSENI DA PALMA GÓMEZ. Director del Canal Olímpic de Catalunya.

Diplomat en ADE per la Universitat de Vic, graduat en Gestió i Direcció d'Empreses Esportives a ESERP, Direcció Estratègica a ESADE, Màster en Direcció d'Empreses Esportives a la Universitat de Barcelona, Màster en Direcció d'Empreses Esportives a ESERP i MBA a Queens University. Dos guardons de Honor de la Associació Europea de Doctors i Doctors Honoris Causa, a més de guardó de Honor de l'Associació Europea d'Estudis Científics. A més de director del Canal Olímpic de Catalunya a Castelldefels [seu del piragüisme de Barcelona'92], actualment és director d'Equacat S.A.

Diplomado en ADE por la Universidad de Vic, graduado en Gestión y Dirección de Empresas Deportivas en ESERP, Dirección Estratégica en ESADE, Máster en Dirección de Empresas Deportivas en la Universidad de Barcelona, Máster en Dirección de Empresas Deportivas a ESERP y MBA en Queens University. Dos galardones de Honor de la Asociación Europea de Doctores y Doctores Honoris Causa, además de galardón de Honor de la Asociación Europea de Estudios Científicos. Además de director del Canal Olímpico de Catalunya en Castelldefels [sede del piragüismo de Barcelona'92], actualmente es director de Equacat S.A.

– MIQUEL NOGUER PLANAS. Alcalde de Banyoles.

Nascut a la Garrotxa, viu a Banyoles [seu del rem de Barcelona'92] des de fa més de 20 anys. És alcalde de Banyoles des del 2007 i vicepresident de la Diputació de Girona des del 2011. Anteriorment va ser alcalde de Mieres del 1991 al 2006, president del Consell Comarcal de la Garrotxa del 1998 al 2006 i president del Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient (CILMA) del 2001 al 2006. Està afiliat al PDeCat.

Nacido en La Garrocha, vive en Banyoles [sede del remo de Barcelona'92] desde hace más de 20 años. Es alcalde de Banyoles desde 2007 y vicepresidente de la Diputación de Girona desde 2011. Anteriormente fue alcalde de Mieres de 1991 a 2006, presidente del Consejo Comarcal de La Garrocha de 1998 a 2006 y presidente del Consejo de Iniciativas Locales para el Medioambiente [CILMA] del 2001 al 2006. Está afiliado al PDeCat.

– DANIEL NART JUANES. Regidor d'Esports de Terrassa. / *Concejal de Deportes de Terrassa.*

Amb estudis empresarials, la seva carrera professional sempre ha estat vinculada al món de l'esport. Jugador de waterpolo primer, i entrenador de Divisió d'Honor de waterpolo després, ha impartit clínics sobre aquest esport a diversos països. Creu que l'esport té la capacitat de fer millors les ciutats i que és un instrument al servei dels interessos socials, i per això creu que s'ha d'apostar des de les administracions, per un esport per tothom, practicat de forma habitual i per a totes les etapes de la vida. Actualment és regidor d'esports a l'ajuntament de Terrassa [seu de l'hoquei de Barcelona'92] i president del Consell Esportiu Vallès Occidental Terrassa.

Con estudios empresariales, su carrera profesional siempre ha estado vinculada al mundo del deporte. Jugador de waterpolo primero, y entrenador de División de Honor de waterpolo después, ha impartido clínicos sobre este deporte en varios países. Cree que el deporte tiene la capacidad de hacer mejores las ciudades y que es un instrumento al servicio de los intereses sociales, y por ello cree que se debe apostar desde las administraciones, por un deporte para todos, practicado de forma habitual y por en todas las etapas de la vida. Actualmente es concejal de deportes en el ayuntamiento de Terrassa [sede del hockey de Barcelona'92] y presidente del Consell Esportiu Vallès Occidental Terrassa.

– CARLES MURILLO FORT. Catedràtic d'Economia Aplicada a la Universitat Pompeu Fabra. / *Catedrático de Economía Aplicada en la Universidad Pompeu Fabra.*

És el coordinador del centre d'estudis UPF Sports_Lab. És el fundador i actual director dels programes en Direcció i gestió esportiva a la Barcelona School of Management de la UPF. Consultor en projectes internacionals especialment en col·laboració amb institucions europees i llatinoamericanes. Presidí la Comissió Econòmica Estatutària del FC Barcelona. Autor de diversos llibres, articles i col·laboracions en matèria d'economia de l'esport. Recentment, ha estat escollit com a president de la Societat d'Economia de l'Esport (SEED).

Es el coordinador del centro de estudios UPF Sports_Lab. Es el fundador y actual director de los programas en Dirección y gestión deportiva en la Barcelona School of Management de la UPF. Consultor en proyectos internacionales especialmente en colaboración con instituciones europeas y latinoamericanas. Presidió la Comisión Económica Estatutaria del FC Barcelona. Autor de varios libros, artículos y colaboraciones en materia de economía del deporte. Recientemente, ha sido elegido como presidente de la Sociedad de Economía del Deporte [SEED].

– MIQUEL SAGARRA GADEA. Secretari general del Comitè Paralímpic Espanyol i ex-vicepresident del Comitè Paralímpic Internacional. / *Secretario general del Comité Paralímpico Español y ex vicepresidente del Comité Paralímpico Internacional.*

Ha ocupat diversos càrrecs directius en la Fundació ONCE i el seu grup d'empreses, que compatibilitza amb la seva activitat com membre de la Junta Directiva del Comitè Paralímpic Internacional i secretari general del Comitè Paralímpic Espanyol, durant més de 20 anys. Va ser cap d'expedició de l'equip espanyol en els Jocs de Barcelona'92 i Atlanta'96. Col·labora en les tres últimes candidatures olímpiques i paralímpiques de Madrid, i en múltiples comissions del COI. Des de l'any 2015, es també President d'Special Olympics Espanya. El 1998, el Govern Espanyol li va concedir la Medalla de Plata de la Reial Ordre al Mèrit Esportiu.

Ocupó diversos cargos directivos en la Fundación ONCE y su grupo de empresas, que compatibilizó con su actividad como miembro de la Junta Directiva del Comité Paralímpico Internacional y secretario general del Comité Paralímpico Español, durante más de 20 años. Fue jefe de expedición del Equipo Español en los Juegos de Barcelona'92 y Atlanta'96. Colaboró en las tres últimas candidaturas olímpicas y paralímpicas de Madrid, y en múltiples Comisiones del COI. Desde el año 2015, es también Presidente de Special Olympics España. En 1998, el Gobierno Español le concedió la Medalla de Plata de la Real Orden al Mérito Deportivo.

– CAROLINA PASCUAL GRACIA. Entrenadora de gimnàstica rítmica i medallista olímpica [Barcelona'92]. / *Entrenadora de gimnasia rítmica y medallista olímpica [Barcelona'92].*

Nascuda a Oriola, amb 13 anys va ser triada com a part de la selecció nacional de gimnàstica rítmica. Va obtenir la seva primera medalla internacional en el Campionat Europeu de 1990, i a l'any següent va aconseguir el bronze per equips al Mundial. En Barcelona'92, amb 16 anys, va ser subcampiona olímpica. Després de la plata del Mundial de 1993, va abandonar l'alta competició. És entrenadora nacional de gimnàstica rítmica i aeròbic, fent classes a nenes i noies adolescents, tant els que s'inicien en l'esport com qui té l'alta competició com a objectiu. Recentment, ha aprovat l'examen de la Federació Internacional de Gimnàstica per a ser jutgessa internacional de gimnàstica rítmica.

Nacida en Orihuela, con 13 años fue llamada a formar parte de la selección nacional de gimnasia rítmica. Obtuvo su primera medalla internacional en el Campeonato Europeo de 1990, y al año siguiente consiguió el bronce por equipos en el Mundial. En Barcelona'92, con 16 años, fue subcampeona olímpica. Tras la plata del Mundial de 1993, abandonó la alta competición. Es entrenadora nacional de gimnasia rítmica y aeróbic, dando clases a niñas y chicas adolescentes, tanto quienes se inician en el deporte como quien tiene la alta competición como horizonte. Recientemente, ha aprobado el examen de la Federación Internacional de Gimnasia para ser jueza internacional de gimnasia rítmica.

– JORDI SANS JUAN. Director de la Unió de Federacions Esportives de Catalunya i doble medallista olímpic [Barcelona'92 i Atlanta'96]. / *Director de la UFEC y doble medallista olímpico [Barcelona'92 y Atlanta'96].*

Diplomat en Direcció Comercial d'Empresa, Direcció de Negocis i MBA en Sports Managament. Ha tingut una llarga i exitosa com a jugador professional de waterpolo. Ha estat 483 cops internacional absolut, ha jugat a cinc JJOO (medalla de plata a Barcelona'92 i medalla d'or a Atlanta 96), sis mundials (plata els anys 1991 i 1994, campió mundial a Perth 98), i sis Europeus. Medalla d'or de la Reial Ordre al Mèrit Esportiu i ordre olímpica. A més de les seves actuals responsabilitats dirigint l'UFEC, ha estat gestor de diferents clubs esportius.

Diplomado en Dirección Comercial de Empresa, Dirección de Negocios y MBA en Sports Management. Ha tenido una larga y exitosa como jugador profesional de waterpolo. Ha sido 483 veces internacional absoluto, ha jugado en cinco JJOO [medalla de plata en Barcelona'92 y medalla de oro en Atlanta'96], seis Mundiales [plata en 1991 y 1994, campeón mundial en Perth 98], y seis Europeos. Medalla de oro de la Real Orden del Mérito Deportivo y orden olímpica. Además de sus actuales responsabilidades dirigiendo la UFEC, ha sido gestor de diferentes clubes deportivos.

– RICARDO LEIVA ROMÁN. Director d'Esports del Comitè Olímpic Espanyol. / *Director de Deportes del Comité Olímpico Español.*

Doctor en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport per la Universitat d'Alacant, va ser cap de Missió Adjunt als Jocs de Torí 2006, Pequín 2008, Vancouver 2010, Londres 2012, Sotxi 2014 i Rio 2016. Abans del seu actual càrrec en el COE, ha estat director de Planificació de la Federació Espanyola de Judo, va dirigir les instal·lacions esportives de l'ajuntament de Madrid i va ser cap d'Informàtica de l'Institut Municipal d'Esports de Madrid. És catedràtic extraordinari de la Universitat Catòlica de Múrcia i director de dos màsters organitzats pel COE: d'Alt rendiment esportiu i de Couching i Lideratge esportiu [aquest, a la Universitat de Barcelona].

Doctor en Ciencias de la Actividad Física y el Deporte por la Universidad de Alicante, fue jefe de Misión Adjunto en los JJOO de Turín 2006, Pekín 2008, Vancouver 2010, Londres 2012, Sochi 2014 y Río 2016. Antes de su actual cargo en el COE, ha sido director de Planificación de la Federación Española de Judo, dirigió las instalaciones deportivas del ayuntamiento de Madrid y fue jefe de Informática del Instituto Municipal de Deportes de Madrid. Es catedrático extraordinario de la Universidad Católica de Murcia y director de dos másters organizados por el COE: de Alto rendimiento deportivo y de Couching y Liderazgo deportivo [éste, en la Universidad de Barcelona].

5.- Moderadors / *Moderadores*

- Taula 1 – Ciutats olímpiques després de Barcelona'92 / Mesa 1 – Ciudades olímpicas tras Barcelona'92:
Josep Roca i Roca   Responsable de projectes de Barcelona Activa [Ajuntament de Barcelona] / *Responsable de proyectos de Barcelona Activa [Ayuntamiento de Barcelona]*
- Taula 2 – Gestió actual de les subseus del 92 / Mesa 2 – Gestión actual de las subsedes del 92:
Marta Moragas i Rovira   Professora de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport de la Universitat Ramon Llull - Blanquerna / *Profesora de Ciencias de la Actividad Física y el Deporte de la Universidad Ramon Llull - Blanquerna*
- Taula 3 – Pla ADO: reptes de futur / Mesa 3 – Plan ADO: retos de futuro:
Joan Manel Surroca i Carmona   Periodista i col·laborador del Centre d'Estudis Olímpics J.A. Samaranch / *Periodista y colaborador del Centro de Estudios Olímpicos J.A. Samaranch*

6.- Conclusions / Conclusiones

A l'hora de convocar la dotzena edició del Fòrum Olímpic, les institucions representades en el patronat de la Fundació Barcelona Olímpica [l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i el Comitè Olímpic Espanyol], a més de l'Institut d'Educació Física de Catalunya i la Unió de Federacions Esportives de Catalunya, van integrar el comitè organitzador del Fòrum Olímpic. Pel fet que enguany, 2017, és un any molt especial, ja que es compleixen 25 anys dels JJOO de Barcelona'92, el comitè organitzador va considerar adient dedicar aquest Fòrum a aquesta fita. Però no només des d'una perspectiva nostàlgica sinó per analitzar la situació actual i els reptes de futur de Barcelona i del Moviment Olímpic.

El Fòrum Olímpic 2017 ha tingut un caràcter més internacional que mai. Amb motiu del 25 aniversari de Barcelona'92, les jornades del Fòrum volen mostrar com, en aquesta cambra de segle transcorregut, Barcelona va establir un canvi al món de l'olimpisme. Mundialment reconeguts, els Jocs Olímpics de Barcelona van ser un èxit en organització, desenvolupament, gestió i resultats. Avui dia, aquests aspectes segueixen sent referents per a aquells comitès organitzadors d'uns Jocs Olímpics.

A la hora de convocar la duodécima edición del Forum Olímpico, las instituciones representadas en el patronato de la Fundació Barcelona Olímpica [el Ayuntamiento de Barcelona, la Generalitat de Cataluña y el Comité Olímpico Español], además del Instituto de Educación Física de Cataluña y la Unión de Federaciones Deportivas de Cataluña, integraron el comité organizador del Forum Olímpico. Debido a que este año, 2017, es un año muy especial, ya que se cumplen 25 años de los JJOO de Barcelona'92, el comité organizador consideró adecuado dedicar este Forum a este hito. Pero no sólo desde una perspectiva nostálgica sino para analizar la situación actual y los retos de futuro de Barcelona y del Movimiento Olímpico.

El Forum Olímpic 2017 ha tenido un carácter más internacional que nunca. Con motivo del 25 aniversario de Barcelona'92, las jornadas del Forum quieren mostrar cómo, en este cuarto de siglo transcurrido, Barcelona estableció un cambio en el mundo del olimpismo. Mundialmente reconocidos, los Juegos Olímpicos de Barcelona fueron un éxito en organización, desarrollo, gestión y resultados. Hoy día, estos aspectos siguen siendo referentes para aquellos comités organizadores de unos Juegos Olímpicos.

El CIO i l'Agenda 2020 - *El COI y la Agenda 2020* (P. MIRÓ)

El 26 d'octubre, després de la benvinguda oficial per part dels representants del comitè organitzador del Fòrum de 2017, Pere Miró, director general adjunt del CIO, ha contextualitzat la situació actual de l'olimpisme amb una anàlisi del paper del Comitè Internacional Olímpic i les implicacions de l'Agenda 2020.

L'Agenda 2020 va ser conseqüència de la necessitat de saber quina era la veritable situació del Moviment Olímpic i adaptar-lo a les noves exigències de la societat. La paradoxa va ser que l'eclosió del dopatge a gran escala, de nous casos de corrupció i la retracció de ciutats candidates va obligar a una sèrie de replantejaments. Els seus tres grans arguments són la credibilitat, la sostenibilitat i l'aportació dels joves; també fomentar la difusió dels valors olímpics especialment l'educació, la integració i la igualtat de gènere. L'equip olímpic de refugiats que va participar a Rio ha estat una gran i enriquidora experiència que ha donat lloc a la creació d'una fundació per tal de finançar i fomentar l'esport en els camps de refugiats.

Els atletes s'han convertit en part essencial i un dels eixos de gravetat del Moviment Olímpic que, amb la col·laboració dels CON'S i les FFII, han de vetllar per la seva preparació i futura integració per al dia de demà. L'agenda 2020 es mou sota el criteri d'Unitat i Diversitat, és a dir, normes essencials de convivència assumibles per a tots els CON's amb l'adaptabilitat necessària en funció de les circumstàncies sempre que es mantingui l'esperit olímpic. L'èxit que va donar l'equip de refugiats a Rio 2016 ha portat al CIO a crear l'Olympic Refuge Foundation.

La doble nominació de París i Los Angeles com a seus dels Jocs del 2024 i 2028 permetrà al CIO el marge per definir l'estratègia de diàleg i el procediment d'elecció de les futures ciutats seus. Aquesta elecció es durà a terme a partir del criteri que els Jocs han estat part d'un projecte global de ciutat i no que la ciutat ha estat la responsable de fer un projecte per organitzar-los.

El 26 de octubre, tras la bienvenida oficial por parte de los representantes del comité organizador del Forum 2017, Pere Miró, director general adjunto del CIO, ha contextualizado la situación actual del olimpismo con un análisis del papel del Comité Internacional Olímpico y las implicaciones de la Agenda 2020.

La Agenda 2020 fue consecuencia de la necesidad de saber cuál era la verdadera situación del Movimiento Olímpico y adaptarlo a las nuevas exigencias de la sociedad. La paradoja fue que la eclosión del dopaje a gran escala, de nuevos casos de corrupción y la retracción de ciudades candidatas obligó a una serie de replanteamientos. Sus tres grandes argumentos son la credibilidad, la sostenibilidad y la aportación de los jóvenes; también fomentar la difusión de los valores olímpicos especialmente la educación, la integración y la igualdad de género. El equipo olímpico de refugiados que participó en Río ha sido una gran y enriquecedora experiencia que ha dado lugar a la creación de una fundación para financiar y fomentar el deporte en los campos de refugiados.

Los atletas se han convertido en parte esencial y uno de los ejes de gravedad del Movimiento Olímpico que, con la colaboración de los CON's y las FFI, deben velar por su preparación y futura integración para el día de mañana. La agenda 2020 se crea bajo el criterio de Unidad y Diversidad, es decir, normas esenciales de convivencia asumibles para todos los CON's con la adaptabilidad necesaria en función de las circunstancias siempre que se mantenga el espíritu olímpico. El éxito que dio el equipo de refugiados en Río 2016 ha llevado al CIO crear el Olympic Refuge Foundation.

La doble nominación de París y Los Ángeles como sedes de los Juegos del 2024 y 2028 permitirá al CIO el margen para definir la estrategia de diálogo y el procedimiento de elección de las futuras ciudades sedes. Esta elección se llevará a cabo a partir del criterio de que los Juegos han sido parte de un proyecto global de ciudad y no que la ciudad ha sido la responsable de hacer un proyecto para organizarlos.

Ciutats olímpiques després de l'Agenda 2020 - *Ciudades olímpicas tras la Agenda 2020* (W. FAJARDO)

En les últimes dècades, tot i la crisi política i econòmica actual, el Brasil és un país que ha progressat notablement. Això és una cosa que es percep en les ciutats perquè s'han assentat com a centres socials i econòmics del país, especialment Rio de Janeiro i Sao Paulo. Coincidint amb el període olímpic (2009-2016), les autoritats van fomentar processos d'urbanització i de creació d'habitatges dignes. També s'han fomentat programes per preservar els centres històrics, cosa que abans no passava (i que Rio va patir especialment fa dècades) i per revaloritzar l'espai públic. El projecte Porto Maravilha, a la zona portuària del cor de Rio, va aprofitar l'efecte catalitzador de la nominació olímpica per enderrocar la carretera elevada que impedia el contacte amb la costa i obrir el Boulevard Olímpic, que connectava amb el centre històric. En gran part, els urbanistes de Rio i el mateix Fajardo van prendre com a referència la regeneració de Barcelona.

La celebració de Rio 2016 es va concebre per a les autoritats municipals carioques com una gran oportunitat per a la ciutat. Un tramvia que recorre el centre de la ciutat i un museu dissenyat per l'arquitecte Santiago Calatrava són algunes de les obres que es van realitzar en aquesta zona portuària. Els canvis produïts a la ciutat estan embolicats en controvèrsies, presentant les seves llums i ombres. Tot i la millora significativa de la xarxa de serveis de la ciutat, hi ha altres veus que critiquen el desenvolupament especulatiu d'aquesta, creant dos desenvolupaments urbans segons el poder adquisitiu de zones. Fajardo, com a gestor d'aquest urbanisme del període olímpic, argumenta que hi ha més llums que ombres, ja que les crítiques a vegades no es basen en criteris consistents.

Dos van ser els grans reptes urbans de Rio 2016: un la construcció de noves infraestructures a Barra da Tijuca (barri perifèric de classe mitjana-alta) i un altre la revitalització de la zona portuària històrica. En tots dos casos es va pretendre inaugurar nous fluxos que promoguin processos espacials

reconfiguradors del teixit urbà. En el primer cas, es buscava reforçar la forta dinàmica immobiliària de Barra da Tijuca. Pel que fa a la zona portuària, la intenció era reestructurar una àrea molt propera al principal centre financer i de serveis. Les grans inversions públiques i privades es van destinar a aquestes dues àrees carioques amb cronogrames establerts pels terminis olímpics.

En las últimas décadas, a pesar de la crisis política y económica actual, Brasil es un país que ha progresado notablemente. Eso es algo que se percibe en las ciudades, que se han asentado como centros sociales y económicos del país, especialmente Río de Janeiro y São Paulo. Coincidiendo con el periodo olímpico (2009-2016), las autoridades fomentaron procesos de urbanización y de creación de viviendas dignas. También se han fomentado programas para preservar los centros históricos, algo que antes no ocurría [y que Río padeció especialmente hace décadas] y para revalorizar el espacio público. El proyecto Porto Maravilha, en la zona portuaria del corazón de Río, aprovechó el efecto catalizador de la nominación olímpica para derribar la carretera elevada que impedía el contacto con la costa y abrir el Boulevard Olímpico, que conectaba con el centro histórico. En gran parte, los urbanistas de Río y el mismo Fajardo tomaron como referencia la regeneración de Barcelona.

La celebración de Río 2016 se concibió por las autoridades municipales cariocas como una gran oportunidad para la ciudad. Un tranvía que recorre el centro de la ciudad y un museo diseñado por el arquitecto Santiago Calatrava son algunas de las obras que se realizaron en esa zona portuaria. Los cambios producidos en la ciudad están envueltos en controversias, presentando sus luces y sus sombras. A pesar de la mejora significativa de la red dotacional de la ciudad, hay otras voces que critican el desarrollo especulativo de la misma, creando dos desarrollos urbanos según el poder adquisitivo de zonas. Fajardo, como gestor de ese urbanismo del periodo olímpico, presenta cómo las luces son mucho más que las sombras, las cuales en ocasiones no se basan en argumentos consistentes.

Dos fueron los grandes retos urbanos de Río 2016. Uno la construcción de nuevas infraestructuras en Barra da Tijuca [barrio periférico de clase media-alta] y otro la revitalización de la zona portuaria histórica. En ambos casos se pretendió inaugurar nuevos flujos que promovieran procesos espaciales reconfiguradores del tejido urbano. En el primer caso, se buscaba reforzar la fuerte dinámica inmobiliaria de Barra da Tijuca. En cuanto a la zona portuaria, la intención era reestructurar un área muy cercana al principal centro financiero y de servicios. Las grandes inversiones públicas y privadas se destinaron a esas dos áreas cariocas con cronogramas establecidos por los plazos olímpicos.

Jocs i Ciutat, Barcelona'92: Llegat i impacte Urbà - *Juegos y Ciudad, Barcelona'92: Legado e impacto urbano (doble persp.: E. TRUÑO – L. MILLET)*

E.T.: Els Jocs van servir per a una profunda transformació de la ciutat, obrir-la al mar, millorar accessos i comunicacions i va posar Barcelona al mapa. Va deixar el llegat en matèria d'habitatge, comunicacions, instal·lacions esportives, importants infraestructures com les rondes i les primeres mesures medi-ambientals mostrant-se al món com a model de desenvolupament. Situada al mapa, Barcelona s'ha convertit en destí preferent del turisme urbà. La Barcelona del 93 no es va adormir i bona prova en són projectes com el districte @22, l'alta velocitat o la nova terminal de l'Aeroport. Pel que fa als reptes de futur de la ciutat, els principals són aconseguir la cohesió social i l'equilibri territorial i un desenvolupament econòmic sostenible, essent fonamental per aconseguir-ho una bona sintonia del triangle: les institucions, els operadors econòmics i el teixit social que van ser la clau de l'èxit del 92.

L.M.: Fent esment al binomi ciutat-Jocs ha destacat set aspectes: 1) Un projecte de ciutat que sempre ha estat per davant dels Jocs. 2) Maduració lenta del projecte olímpic. 3) Els Jocs són un projecte de projectes en el qual té un important pes les infraestructures i en el qual l'esport li correspon un percentatge baix. 4) Els JJOO de la contenció i la mesura. Han estat els Jocs en els quals les instal·lacions esportives han tingut un cost més baix, per la qual cosa es poden considerar els primers Jocs *low-cost*. 5) Participació ciutadana, destacant màxima col·laboració en nombroses iniciatives, el paper dels voluntaris i la comprensió de la ciutadania pels problemes generats per les obres. 6) Administració específica i efectiva. 7) Una nova manera de veure i viure els Jocs dins de la ciutat no desplaçant-los a zones perifèriques. De cara al futur, Barcelona podria ser potencialment la seu d'una agència d'investigació i desenvolupament que tracti tot el relatiu a la interrelació entre l'olimpisme i les ciutats.

E.T.: Los Juegos sirvieron para una profunda transformación de la ciudad, abrirla al mar, mejorar accesos y comunicaciones y puso Barcelona en el mapa. Dejó un legado en materia de vivienda, comunicaciones, instalaciones deportivas, importantes infraestructuras como las rondas y las primeras medidas medioambientales mostrándose al mundo como modelo de desarrollo. Situada en el mapa, Barcelona se ha convertido en destino preferente del turismo urbano. La Barcelona del 93 no se durmió y buena prueba de ello son proyectos como el distrito @22, la alta velocidad o la nueva terminal del Aeropuerto. En cuanto a los retos de futuro de la ciudad, los principales son conseguir la cohesión social y el equilibrio territorial y un desarrollo económico sostenible, siendo fundamental para ello una buena sintonía del triángulo: las instituciones, los operadores económicos y el tejido social que fueron la clave del éxito del 92.

L.M.: Haciendo mención al binomio ciudad-Juegos destacó siete aspectos: 1) Un proyecto de ciudad que siempre ha estado por delante de los Juegos. 2) Maduración lenta del proyecto olímpico. 3) Los Juegos son un proyecto de proyectos en el cual tiene un importante peso las infraestructuras y en el que el deporte le corresponde un porcentaje bajo. 4) Los JJOO de la contención y la medida. Han sido los Juegos en los que las instalaciones deportivas han tenido un coste más bajo, por lo que se pueden considerar los primeros Juegos low-cost. 5) Participación ciudadana, destacando máxima colaboración en numerosas iniciativas, el papel de los voluntarios y la comprensión de la ciudadanía por los problemas generados por las obras. 6) Administración específica y efectiva. 7) Una nueva forma de ver y vivir los Juegos dentro de la ciudad, sin desplazándolos a zonas periféricas. De cara al futuro, Barcelona podría ser potencialmente la sede de una agencia de investigación y desarrollo que trate todo lo relativo a la interrelación entre el olimpismo y las ciudades.

Ciutats olímpiques després de Barcelona'92 - Ciudades olímpicas tras Barcelona'92 (A. LINDSTAD – K. GEORGIADIS – S. COOPER – moder.: J. ROCA)

El Fòrum va tenir la intervenció de membres de ciutats organitzadores de tres Jocs Olímpics després de Barcelona'92: Lillehammer'94, Atenes'04 i Londres'12. Hem comptat amb la presència d'Anders Lindstad, professor de la universitat noruega Lillehammer University College; Kostas Georgiadis, professor de la Universitat del Peloponès i degà de l'Acadèmia Olímpica Internacional i Simon Cooper, director d'Esports de l'Ajuntament de Londres. A més, el director de cerimònies del COOB'92, Josep Roca, ha moderat la taula i, al mateix temps, ha donat presència a la veu dels propis Jocs barcelonins.

Aquesta taula rodona s'ha centrat en diferents llegats que les ciutats noruega, grega i britànica han deixat, però especialment els llegats socials. Els principals punts que s'han exposat durant les presentacions i discussions desenvolupades, són aquests:

- Lillehammer'94. El llegat dels Jocs d'Hivern de 1994 s'ha implementat 22 anys després gràcies als Jocs d'Hivern de la Joventut de 2016, utilitzant majoritàriament les mateixes instal·lacions. El paper de la ciutadania va ser molt important, i gran part del voluntariat de 1994 va aprofitar aquesta experiència des del punt de vista professional. El canvi de la ciutat i la comunitat va ser important, sempre seguint criteris de desenvolupament sostenible on Noruega era pionera. Lillehammer'16 va voler repetir l'experiència per reforçar alguns conceptes de llegat però insistint en la part social (els joves).

- Atenes'04. Georgiadis ha volgut posar l'accent en el fet que aquests JJOO no van tenir un balanç negatiu, perquè van aportar llegats tangibles i intangibles de gran valor. Dos aspectes de llegat social han estat molt importants: la creació d'una cultura de voluntariat en molts esdeveniments esportius i culturals, i per la implementació d'un programa d'educació olímpica a tot el país que encara està actiu. A més, els Jocs del 2004 ha deixat a la metròpolis d'Atenes unes molt modernes infraestructures de transport: aeroport, metro, tramvia i carreteres. Per altra banda, és veritat que la utilització dels equipaments esportius no ha estat plenament sostenible en tots els casos.

- Londres'12. El llegat tangible més visible dels Jocs fou la renovació i regeneració urbanística de l'East London. Un dels objectius bàsics dels organitzadors era promoure la pràctica esportiva entre tota la societat, però especialment entre els joves. Cooper va mostrar estadístiques sobre la

consecució d'aquestes metes. A més, Londres és des del 2012 una de les ciutats més actives del món en l'organització d'esdeveniments esportius d'alt nivell [p. ex., el Mundial d'Atletisme d'enguany], una tendència ja existent abans i els Jocs i les noves instal·lacions han implementat.

El Forum ha tenido la intervención de miembros de ciudades organizadoras de tres Juegos Olímpicos después de Barcelona'92: Lillehammer'94, Atenas'04 y Londres'12. Hemos contado con la presencia de Anders Lindstad, profesor de la universidad noruega Lillehammer University College; Kostas Georgiadis, profesor de la Universidad del Peloponeso y decano de la Academia Olímpica Internacional y Simon Cooper, director de Deportes del Ayuntamiento de Londres. Además, el director de ceremonias del COOB'92, Josep Roca, ha moderado la mesa y, al mismo tiempo, ha dado voz de los propios Juegos barceloneses.

Esta mesa redonda se ha centrado en diferentes legados que las ciudades noruega, griega y británica han dejado, pero especialmente los legados sociales. Los principales puntos que se han expuesto durante las presentaciones y discusiones desarrolladas, son éstos:

- Lillehammer'94. El legado de los Juegos de Invierno de 1994 se ha implementado 22 años después gracias a los Juegos de Invierno de la Juventud de 2016, utilizando mayoritariamente las mismas instalaciones. El papel de la ciudadanía fue muy importante, y gran parte del voluntariado de 1994 aprovechó esta experiencia desde el punto de vista profesional. El cambio de la ciudad y la comunidad fue importante, siempre siguiendo criterios de desarrollo sostenible donde Noruega era pionera. Lillehammer'16 quiso repetir la experiencia para reforzar algunos conceptos de legado, pero insistiendo en la parte social (los jóvenes).

- Atenas'04. Georgiadis ha querido hacer hincapié en el hecho de que estos JJOO no tuvieron un balance negativo, porque aportaron legados tangibles e intangibles de gran valor. Dos aspectos de legado social han sido muy importantes: la creación de una cultura de voluntariado en muchos eventos deportivos y culturales, y la implementación de un programa de educación olímpica en todo el país que todavía está activo. Además, los Juegos de 2004 han dejado a la metrópolis de Atenas unas muy modernas infraestructuras de transporte: aeropuerto, metro, tranvía y carreteras. Por otra parte, es verdad que la utilización de los equipamientos deportivos no ha sido plenamente sostenible en todos los casos.

- Londres'12. El legado tangible más visible de los Juegos fue la renovación y regeneración urbanística del East London. Uno de los objetivos básicos de los organizadores era promover la práctica deportiva entre toda la sociedad, pero especialmente entre los jóvenes. Cooper mostró estadísticas sobre la consecución de estas metas. Además, Londres es desde 2012 una de las ciudades más activas del mundo en la organización de eventos deportivos de alto nivel [p. Ej., El Mundial de Atletismo de este año], una tendencia ya existente antes y que los Juegos y las nuevas instalaciones han implementado.

Gestió actual de les subseus del 92 - *Gestión actual de las subsedes del 92* (A. PALMA – M. NOGUER – D. NART – moder.: M. MORAGAS)

Aquesta taula rodona va oferir-nos un referent del llegat dels Jocs de Barcelona'92 des de l'experiència de tres subseus olímpiques que oferien diferents vessants: un escenari natural com el llac de Banyoles on es van disputar les proves de rem, un escenari de l'hoquei remodelat i adaptat a les exigències com l'Estadi de Terrassa i una tercera construïda especialment amb motiu dels JJOO com el Canal Olímpic de Castelldefels [escenari del piragüisme]. L'esport ha estat una eina transversal per a la millora de les ciutats i del seu desenvolupament.

En l'àmbit d'urbanisme, van suposar una important millora dels accessos, així com de les infraestructures en matèria de comunicació, transport, serveis i sostenibilitat. En cada cas d'una forma concreta. En el de Banyoles va suposar la integració de l'Estany al ritme quotidià de vida dels ciutadans amb la dinamització del Parc de la Draga convertit en un formidable paratge natural per a la pràctica poliesportiva. En el cas de Terrassa, va haver-hi una profunda millora de la zona sud de la ciutat especialment amb la reforma urbanística del barri de Can Serra.

El llegat olímpic ha deixat unes instal·lacions esportives que actualment estan essent utilitzades a ple rendiment alhora que, atesa la demanada social, s'han completat amb la millora d'unes o construcció d'altres de noves. En el cas del Canal Olímpic s'ha aconseguit la seva rendibilitat com a resultat de

combinar el binomi d'esport federat amb la iniciació esportiva amb especial vinculació amb les escoles i les activitats de lleure familiar. Això permet una àmplia oferta poliesportiva atesa la dimensió de la instal·lació [0,43km²]. Totes tres tenen en comú que han estat escenari de diferents competicions internacionals i formen part dels centres de tecnificació de les federacions dels respectius esports. La seva gestió i manteniment és el seu principal inconvenient, tot i que aquelles que corresponen als municipis s'han resolt mitjançant convenis.

Finalment, en l'àmbit social ha suposat un important increment de la pràctica esportiva especialment entre els joves, tot i que cal destacar també que els ciutadans han pres consciència del benestar social que suposa dedicar un temps a l'activitat física.

Esta mesa redonda nos ha ofrecido referentes del legado de los Juegos de Barcelona'92 desde la experiencia de tres subsees olímpicas que ofrecían diferentes vertientes; un escenario natural como el lago de Banyoles donde se disputaron las pruebas de remo; un escenario del hockey remodelado y adaptado a las exigencias como el Estadio de Terrassa, y una tercera instalación construida especialmente con motivo de los JJOO como el Canal Olímpico de Castelldefels [escenario del piragüismo]. El deporte ha sido una herramienta transversal para la mejora de las ciudades y de su desarrollo.

En el ámbito de urbanismo supusieron una importante mejora de los accesos, así como de las infraestructuras en materia de comunicación, transporte, servicios y sostenibilidad. En cada caso de una forma concreta. En el de Banyoles supuso la integración del Lago al ritmo cotidiano de vida de los ciudadanos con la dinamización del Parque de la Draga convertido en un formidable paraje natural para la práctica polideportiva. En el caso de Terrassa, hubo una profunda mejora de la zona sur de la ciudad especialmente con la reforma urbanística del barrio de Can Serra.

El legado olímpico ha dejado unas instalaciones deportivas que actualmente están siendo utilizadas a pleno rendimiento a la vez que, dada la demanda social, se han completado con la mejora de unas o construcción de otras nuevas. En el caso del Canal Olímpico ha conseguido su rentabilidad como resultado de combinar el binomio de deporte federado con la iniciación deportiva con especial vinculación con las escuelas y las actividades de ocio familiar. Esto permite una amplia oferta polideportiva dada la dimensión de la instalación [0,43km²]. Las tres tienen en común que han sido escenario de diferentes competiciones internacionales y forman parte de los centros de tecnificación de las federaciones de los respectivos deportes. Su gestión y mantenimiento es su principal inconveniente, aunque aquellas que corresponden a los municipios se han resuelto mediante convenios.

Finalmente, en el ámbito social ha supuesto un importante incremento de la práctica deportiva especialmente entre los jóvenes, aunque hay que destacar también que los ciudadanos han tomado conciencia del bienestar social que supone dedicar tiempo a la actividad física.

Llegat immaterial: turisme - Legado inmaterial: turismo (C. MURILLO)

Carles Murillo, professor d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra, ha exposat com els Jocs Olímpics del 92 van influenciar sobre el model de turisme actual de la ciutat. Aquest mega-esdeveniment esportiu va ser la millor carta de presentació de Barcelona al món.

Les notícies sobre turisme a Barcelona són, cada any, dades que indiquen que hi ha més visitants i, per tant, més ingressos. En general, el turisme és bàsic per a l'economia espanyola. Però als últims anys, aquestes xifres han causat preocupació entre alguns ciutadans. A qualsevol esdeveniment esportiu influeixen dos factors, les inversions i l'organització, amb conseqüències tangibles i intangibles però concentrats en un territori específic.

El cas del llegat de Barcelona'92 és el resultat de múltiples factors i variables. Els JJOO van crear 'valor', fins al punt que Catalunya compta amb una indústria esportiva (IndEsCat). El turisme és una indústria important per si mateixa, i la seva relació amb l'esport pot ser directa [espectadors o esportistes que van a Barcelona] o indirecta [el salt de qualitat que s'ha viscut des de 1992]. Les claus de l'èxit foren: canviar de model, entendre que la gent vol més oferta cultural i de lleure que només *relax* des dels 90, i que la ciutat es va tornar atractiva en modernitzar la seva imatge. El turisme a Barcelona va aconseguir, per influència indirecta dels Jocs, vendre una imatge de destinació turística especial, una experiència que cal viure. L'oferta

hotelera ha crescut exponencialment des del 92, molt més que les xifres d'altres ciutats olímpiques. La imatge de Barcelona com a lloc de negocis també ha millorat, significat més vols i estades.

El turisme esportiu directe també és molt important, destacant els partits del FC Barcelona i el seu museu. A més, activitats amb molts participants com a la maratón [aquest perfil de turista és de curta durada i sense paquet turístic]. En conclusió, la imatge i la marca de ciutat té un gran potencial per al sector esportiu i altres sectors vinculats.

Carlos Murillo, profesor de Economía de la Universidad Pompeu Fabra, ha expuesto como los Juegos Olímpicos del 92 influenciaron sobre el modelo de turismo actual de la ciudad. Este mega-evento deportivo fue la mejor carta de presentación de Barcelona en el mundo.

Las noticias sobre turismo en Barcelona dan, cada año, datos que indican que hay más visitantes y, por tanto, más ingresos. En general, el turismo es básico para la economía española. Pero los últimos años, estas cifras han causado preocupación entre algunos ciudadanos. A cualquier evento deportivo influyen dos factores, las inversiones y la organización, con consecuencias tangibles e intangibles pero concentradas en un territorio específico.

El caso del legado de Barcelona'92 es el resultado de múltiples factores y variables. Los JJOO crearon 'valor', hasta el punto de que Cataluña cuenta con una industria deportiva [IndEsCat]. El turismo es una industria importante por sí misma, y su relación con el deporte puede ser directa [espectadores o deportistas que van a Barcelona] o indirecta [el salto de calidad que se ha vivido desde 1992]. Las claves del éxito fueron: cambiar de modelo, entender que la gente quiere más oferta cultural y de ocio que sólo relax desde los 90, y que la ciudad se volvió atractiva en modernizar su imagen. El turismo en Barcelona consiguió, por influencia indirecta de los Juegos, vender una imagen de destino turístico especial: una experiencia que hay que vivir. La oferta hotelera ha crecido exponencialmente desde el 92, mucho más que las cifras de otras ciudades olímpicas. La imagen de Barcelona como lugar de negocios también ha mejorado, significando más vuelos y estancias.

El turismo deportivo directo también es muy importante, destacando los partidos del FC Barcelona y su museo. Además, actividades con muchos participantes como la maratón [este perfil de turista es de corta duración y sin paquete turístico]. En conclusión, la imagen y la marca de ciudad tienen un gran potencial para el sector deportivo y otros sectores vinculados.

Els Jocs Paralímpics del 92 – *Los Juegos Paralímpicos del 92* (M. SAGARRA)

L'últim dels blocs del Fòrum va abordar l'àrea esportiva. La primera ponència d'aquest bloc ha estat a càrrec del Miquel Sagarra, directiu del Comitè Paralímpic Internacional [també membre del Comitè de direcció dels IX Jocs Paralímpics de Barcelona 1992], qui ha exposat el gran salt que va donar l'esport paralímpic espanyol i internacional gràcies als Jocs de Barcelona.

Sagarra ha subratllat el recorregut que el moviment paralímpic ha tingut des del 92 fins avui, ja que Barcelona'92 ha estat un far que ha il·luminat tota una trajectòria ascendent. Aquests JJPP van ser excepcionals en comparació amb altres: van ser un punt d'inflexió. Va ser un esdeveniment universal concebut amb una clara vocació d'integració social, arquitectònica, etc. Es van organitzar amb garanties, sense ser pensats com un tema secundari i post-olímpic; el COOB'92 era un únic comitè organitzador olímpic i paralímpic. Gran esforç de l'ONCE i altres empreses, com Telefónica. El resultat és que els estadis s'omplien i la televisió va retransmetre molt. També, molt bons resultats esportius espanyols.

Un tret important és que el Comitè Paralímpic Internacional s'havia creat molt recentment, l'any 1989. Després de Barcelona'92, aquesta organització amb dirigents voluntaris va créixer, malgrat de fracassos com Atlanta'96. El CPI es va moure a Bonn, Alemanya, l'any 1997 i va iniciar un procés per fer créixer l'aparell administratiu [actualment, treballen gairebé cent professionals]. Des d'aleshores, el CPI ha anat adaptant la seva governança i la seva estructura organitzativa. Les relacions amb el CIO, excepte pel fet d'haver de modificar el logo, han estat fluides, especialment des de Sidney 2000 i

gràcies a un memoràndum que va facilitar Samaranch. Aquesta col·laboració ha estat fonamental per al creixement del moviment paralímpic i del mateix CPI. Aquest acord de cooperació es va renovar l'any 2012.

Actualment, el CIO obliga a tota ciutat candidata a oferir un pla per organitzar els Jocs Paralímpics. En organitzar aquests parells de Jocs, els comitès organitzadors han de seguir pautes conjuntes. Però amb l'escàndol del dopatge rus, abans de Rio 2016, es va crear una de les poques interferències entre CIO i CPI, ja que aquest últim va establir els seus propis criteris per acceptar esportistes d'aquest país. Ara, el CPI treballa per profunditzar en el coneixement de la societat sobre l'esport paralímpic, el seu paper i, sobretot, implementar la seva missió com a aliats (no subordinats) de l'olimpisme. La situació econòmica del món paralímpic és bona perquè a cada edició paralímpica d'estiu i hivern els ingressos són creixents. El nombre d'esportistes i esports també creix.

El último de los bloques del Forum abordó el área deportiva. La primera ponencia de este bloque ha sido a cargo de Miquel Sagarra, directivo del Comité Paralímpico Internacional (también miembro del Comité de dirección de los IX Juegos Paralímpicos de Barcelona 1992), quien ha expuesto el gran salto que dio el deporte paralímpico español e internacional gracias a los Juegos de Barcelona.

Sagarra ha subrayado el recorrido que el movimiento paralímpico ha tenido desde el 92 hasta hoy, ya que Barcelona'92 ha sido un faro que ha iluminado toda una trayectoria ascendente. Estos JJPP fueron excepcionales en comparación con otros: fueron un punto de inflexión. Fue un acontecimiento universal concebido con una clara vocación de integración social, arquitectónica, etc. Se organizaron con garantías, sin ser pensados como un tema secundario y postolímpico; el COOB'92 era un único comité organizador olímpico y paralímpico. Gran esfuerzo de la ONCE y otras empresas, como Telefónica. El resultado es que los estadios se llenaban y la televisión retransmitió mucho. También, muy buenos resultados deportivos españoles.

Un rasgo importante es que el Comité Paralímpico Internacional se había creado muy recientemente, en 1989. Después de Barcelona'92, esta organización con dirigentes voluntarios creció, a pesar de fracasos como Atlanta'96. El CPI se movió en Bonn, Alemania, en 1997 e inició un proceso para hacer crecer el aparato administrativo (actualmente, trabajan casi cien profesionales). Desde entonces, el CPI ha ido adaptando su gobernanza y su estructura organizativa. Las relaciones con el CIO, excepto por el hecho de tener que modificar el logo, han sido fluidas, especialmente desde Sídney 2000 y gracias a un memorándum que facilitó Samaranch. Esta colaboración ha sido fundamental para el crecimiento del movimiento paralímpico y del mismo CPI. Este acuerdo de cooperación se renovó el año 2012.

Actualmente, el CIO obliga a toda ciudad candidata a ofrecer un plan para organizar los Juegos Paralímpicos. Al organizar este par de Juegos, los comités organizadores deben seguir pautas conjuntas. Pero con el escándalo del dopaje ruso, antes de Río 2016, se creó una de las pocas interferencias entre CIO y CPI, ya que este último estableció sus propios criterios para aceptar deportistas de este país. Ahora, el CPI trabaja para profundizar en el conocimiento de la sociedad sobre el deporte paralímpico, su papel y, sobre todo, implementar su misión como aliados (no subordinados) del olimpismo. La situación económica del mundo paralímpico es buena porque en cada edición paralímpica de verano e invierno los ingresos son crecientes. El número de deportistas y deportes también crece.

Pla ADO: reptes de futur - *Plan ADO: retos de futuro* (C. PASCUAL – J. SANS – R. LEIVA – moder.: J.M. SURROCA)

L'organització dels Jocs de Barcelona 92 tenia un doble repte, assolir un èxit organitzatiu i que aquest anés acompanyat d'uns bons resultats esportius. Aquests no semblaven garantits atès el discret historial olímpic espanyol: només 27 medalles fins a Seül'88. Aquest va ser el motiu pel qual es va posar en marxa el pla ADO per dotar dels recursos necessaris per a una bona preparació dels esportistes, un total de 75 milions d'euros aportats per 17 empreses. El resultat fou espectacular: 22 medalles, de les quals 13 d'or, van certificar l'encert del pla avalant la seva continuïtat en posteriors cicles olímpics amb algunes modificacions. Des de Barcelona'92 fins a Rio 2016, la inversió ha estat de 350 milions d'euros que, com a resultat, ha quadruplicat el nombre de medalles fins a arribar a les 123 amb una forquilla que ha oscil·lat entre les 11 i les 20 i una mitjana de 17 medalles.

És evident que el programa ADO com a programa exigent d'excel·lència esportiva ha donat molts bons resultats malgrat l'impacte negatiu de la crisi econòmica, al qual hem d'afegir de cara a Tòquio 2020, el fet que TVE ja no tingui els drets televisius. Així i tot, ja es disposen de 21 milions d'euros per al cicle olímpic de Tòquio 2020. Tot i els avantatges per als esportistes cal assenyalar que tot i la seva importància, els diners no ho són tot, ja que difícilment un esportista aconseguiria un bon resultat si no disposés de la seva part de sacrifici, convicció, il·lusió i un objectiu a assolir.

També es va ressenyar la importància que el pla ADO hauria de tenir una exigència pel que fa a la formació d'esportistes de cara al futur i en aquest sentit, com també es fa en altres països, es podria impulsar un programa per a la formació dels esportistes en diferents empreses. En tot cas, aquest aspecte hauria de ser complementari al pla ADO i a les diferents iniciatives impulsades pel COE, com facilitar als esportistes 250 beques per a estudis, una borsa de treball i el conveni amb la UCAM, del qual es beneficien 90 esportistes que poden estudiar mentre continuen en l'alta competició.

Una altra reivindicació que continua sense solució és el fet que, malgrat competir durant anys a l'alt nivell amb dedicació exclusiva, els esportistes no tinguin resolta en aquesta etapa cap sistema de cotització a la seguretat social, ja que la llei que ho hauria de contemplar continua sense ser tramitada. Finalment, de cara a Tòquio 2020 es veu amb optimisme el relleu generacional especialment pel que fa als bons resultats del programa de les beques Pòdiu als esportistes menors de 23 anys com es va comprovar amb la presència de nombrosos becats a Rio 2016 (fins i tot amb un campió olímpic de piragüisme i que ha estat renovat). La projecció assenyalava que a Tòquio 2020 hi podrien acudir més de 50 esportistes menors de 23 anys, alguns dels quals amb serioses opcions d'aconseguir medalles.

La organización de los Juegos de Barcelona 92 tenía un doble reto, lograr un éxito organizativo y que éste fuera acompañado de unos buenos resultados deportivos. Éstos no parecían garantizados dado el discreto historial olímpico español: sólo 27 medallas hasta Seúl'88. Este fue el motivo por el cual se puso en marcha el plan ADO para dotar de los recursos necesarios para una buena preparación de los deportistas, un total de 75 millones de euros aportados por 17 empresas. El resultado fue espectacular: 22 medallas, de las cuales 13 de oro, certificaron el acierto del plan avalando su continuidad en posteriores ciclos olímpicos con algunas modificaciones. Desde Barcelona'92 hasta Río 2016, la inversión ha sido de 350 millones de euros que, como resultado, ha cuadruplicado el número de medallas hasta llegar a las 123 con una horquilla que ha oscilado entre las 11 y las 20 y una media de 17 medallas.

Es evidente que el programa ADO como programa exigente de excelencia deportiva ha dado muy buenos resultados a pesar del impacto negativo de la crisis económica, al que debemos añadir de cara a Tokio 2020, el hecho de que TVE ya no tenga los derechos televisivos. Aun así, ya se disponen de 21 millones de euros para el ciclo olímpico de Tokio 2020. A pesar de las ventajas para los deportistas hay que señalar que, a pesar de su importancia, el dinero no lo es todo. Difícilmente un deportista conseguiría un buen resultado si no dispusiera de su parte de sacrificio, convicción, ilusión y un objetivo a alcanzar.

También se reseñó la importancia que el plan ADO debería tener una exigencia en cuanto a la formación de deportistas de cara al futuro y en este sentido, así como se hace en otros países, se podría impulsar un programa para la formación los deportistas en diferentes empresas. En todo caso, este aspecto debería ser complementario al plan ADO, pues las diferentes iniciativas impulsadas por el COE, como facilitar a los deportistas 250 becas para estudios, una bolsa de trabajo y el convenio con la UCAM, del que se benefician 90 deportistas que pueden estudiar mientras continúan en la alta competición.

Otra reivindicación que sigue sin solución es el hecho de que, a pesar de competir durante años al alto nivel con dedicación exclusiva, los deportistas no tengan resuelta en esta etapa ningún sistema de cotización a la seguridad social, ya que la ley que debería contemplar continúa sin ser tramitada. Finalmente, de cara a Tokio 2020 se ve con optimismo el relevo generacional especialmente con respecto a los buenos resultados del programa de las becas Podium los deportistas menores de 23 años como se comprobó con la presencia de numerosos becados en Río 2016 [incluso con un campeón olímpico de piragüismo y que ha sido renovado]. La proyección señala que en Tokio 2020 podrían acudir más de 50 deportistas menores de 23 años, algunos de los cuales con serias opciones de conseguir medallas.

7.- La seu: l'INEFC / *La sede: el INEFC*

L'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya és un organisme autònom de la Generalitat de Catalunya, adscrit al Departament de la Presidència, mitjançant la Secretaria General de l'Esport. Conjuntament amb el Consell Català de l'Esport i el Centre d'Alt Rendiment de Catalunya, configuren els tres organismes que la Generalitat disposa per desenvolupar la seva política esportiva. Té com a missió, segons la Llei de l'esport, "la formació, l'especialització i el perfeccionament de llicenciats en educació física i esport, i també per a la investigació científica i la divulgació dels seus treballs o estudis per a la formació".

Per acomplir aquesta missió, l'INEFC disposa de dos centres acadèmics. El de Barcelona, creat el curs 1975-1976, i el de Lleida, inaugurat el curs 1982-1983. Acadèmicament, el centre de Barcelona està adscrit a la Universitat de Barcelona. Aquest centre, que es trobava a Esplugues de Llobregat, es va traslladar a Montjuïc aprofitant el projecte de l'Anella Olímpica. L'any 1988 es col·locava la primera pedra i tres anys després s'inaugurava el nou edifici, dissenyat per Ricardo Bofill.

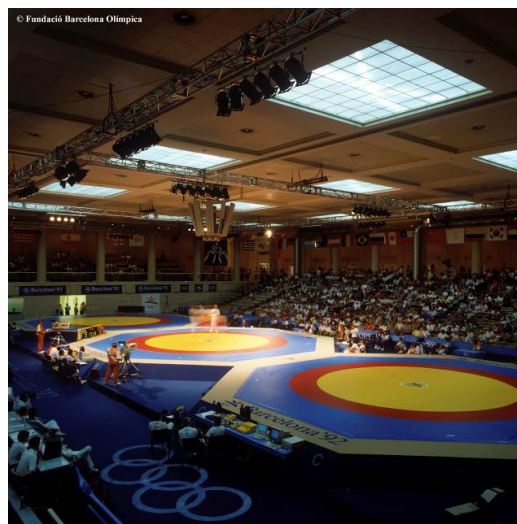
La competició olímpica de lluita lliure i grecoromana va tenir lloc a les instal·lacions de l'INEFC. Segons la Memòria Oficial, "Les grades de l'INEFC van estar pràcticament sempre plenes. El públic era molt entès en lluita, i sempre hi va haver seguidors d'alguns països [...] En els Jocs de Barcelona, la lluita va tenir un nivell esportiu molt alt, ja que per primera vegada només hi van competir els millors lluitadors del rànquing mundial". També fou seu del judo i l'esgrima als Jocs Paralímpics del 92.

El Instituto Nacional de Educación Física de Cataluña es un organismo autónomo de la Generalitat de Cataluña, adscrito al Departamento de la Presidencia, mediante la Secretaría General del Deporte. Conjuntamente con el Consejo Catalán del Deporte y el Centro de Alto Rendimiento de Cataluña, configuran los tres organismos que la Generalidad dispone para desarrollar su política. Tiene como misión según, la Ley del deporte, "la formación, la especialización y el perfeccionamiento de licenciados en educación física y deporte, y también para la investigación científica y la divulgación de sus trabajos o estudios para la formación".

Para cumplir esta misión, el INEFC dispone de dos centros académicos. El de Barcelona, creado el curso 1975-1976, y el de Lleida, inaugurado el curso 1982-1983. Académicamente, el centro de Barcelona y de Lérida está adscrito a la Universidad de Barcelona. Este centro, que se encontraba en Esplugues de Llobregat, se trasladó a Montjuïc aprovechando el proyecto del Anillo Olímpico. En 1988 se colocaba la primera piedra y tres años después se inauguraba el nuevo edificio, diseñado por Ricardo Bofill.

La competición olímpica de lucha libre y grecorromana tuvo lugar en las instalaciones del INEFC. Según la Memoria Oficial, "Las gradas del INEFC estuvieron prácticamente siempre llenas. El público era muy entendido en lucha, y siempre hubo seguidores de algunos países [...] En los Juegos de Barcelona, la lucha tuvo un nivel deportivo muy alto, ya que por primera vez sólo compitieron los mejores luchadores del ranking mundial". También fue sede del judo y la esgrima en los Juegos Paralímpicos del 92.

L'INEFC, durant els JJOO de 1992 / *El INEFC, durante los JJOO de 1992*

L'INEFC, a l'actualitat / *El INEFC, en la actualidad*

8.- Fotografies de l'acte / *Fotografías del acto*

G.Esteva [UFEC], G. Figueras [Generalitat], D. Escudé [president FBO], J. Solà [INEFC], V. Cabezas [COE]

Ponència d'en Pere Miró sobre l'Agenda 2020 / *Ponencia de Pere Miró sobre la Agenda 2020*

Els assistents, escoltant en Pere Miró / *Los asistentes, escuchando a Pere Miró*

En W. Fajardo, parlant sobre l'urbanisme de Rio'16 / *W. Fajardo, hablando sobre el urbanismo de Rio'16*

L'Enric Truño, sobre el pla sostenible de Barcelona'92 / *Enric Truño, sobre el plan sostenible de Barcelona'92*

Lluís Millet, sobre el pla sostenible de Barcelona'92 / *Lluís Millet, sobre el plan sostenible de Barcelona'92*

Taula de ciutats olímpiques: 2012, 2004, 1994 i 1992 /
Mesa de ciudades olímpicas: 2012, 2004, 1994 y 1992

Taula de subseus: moderadora, Terrassa, Banyoles i
Castelldefels / *Mesa de subseus: moderadora,
Terrassa, Banyoles y Castelldefels*

Carles Murillo, xerrant sobre turisme i economia /
Carles Murillo, charlando sobre turismo y economía

En Miquel Sagarra i el món paralímpic /
Miquel Sagarra y el mundo paralímpico

La taula sobre el Pla ADO, amb representació del
COE i dos medallistes / *La mesa sobre el Plan ADO,
con representación del COE y dos medallistas*

L'Alberto Aragón Pérez, tancant el XII Fòrum /
Alberto Aragón Pérez, concluyendo el XII Fòrum

